

De familie Steenbergen uit Fluitenberg koos met de bouw van een swingoverstal bewust voor een simpel en snel melkend systeem. De hoge capaciteit maakt flexibel groeien mogelijk.

Een computerstem telt de koeien van de familie Steenbergen hardop bij binnenkomst in de melkput. Met de opmerking 'slow' duidt de monotone stem traagmelkende koeien aan: 'One, two, three, four, slow, five, six...'. Muisstil is het dus niet in de 2 x 24 swingovermelkstal van Jan (47), Annie (43) en Onno (18) Steenbergen uit Fluitenberg, maar het melken gaat als een trein. Op het moment dat de 24 melkstellen aan de linkerkant worden aangesloten, stroomt – verbluffend rap – de andere kant vol met nieuwe dieren. Zodra de nieuwe groep is voorbehandeld, zijn de melkstellen bij de eerste groep al afgenomen. Met een draaiarm 'swingt' de melker het stel naar de tegenoverstaande koe. 'In één uur tijd zijn 130 koeien gemolken en is de put weer schoon. Snel melken was een belangrijk punt bij de keuze voor deze stal. Het andere werk, buiten het melken om, schoot er in de oude 2 x 6 'visgraat' wel eens bij in. Dat werd veroorzaakt door de lange melktijden, waardoor het werkplezier afnam. De eerste twee uur ging het nog wel, maar daarna werd het erg moeilijk. Nu is het omgekeerde het geval en valt het ons op hoe snel de koeien erdoor zijn', zegt Jan. Zowel Jan, Annie als Onno melken met veel plezier in de nieuwe put met ruime capaciteit. Dat de installatie van 110.000 euro maar 3 van de 24 uur wordt benut (het bedrijf melkt driemaal daags) is voor de familie geen bezwaar. 'Wat is overcapaciteit?', vraagt Annie zich hard-

De familie Steenbergen kan in de fonkelnieuwe 2 x 24 swingovermelkstal flexibel doorgroeien naar 240 melkkoeien

op af: 'Wij willen dat één persoon de koeien kan melken op een vlotte manier. Dat zijn de eisen die wij aan capaciteit stellen. We willen het bedrijf als gezinsbedrijf runnen. Personeel extra uren laten melken maakt de installatie niet rendabeler bij het arbeidsloon dat in Nederland gehanteerd wordt.' Jan vult haar aan: 'We hadden ook een 2 x 20 kunnen bouwen, maar die investering was nauwelijks voordeliger.'

Bank beslist niet

De visie van de bank omtrent het investeren in overcapaciteit laat Jan koud: 'De bank hoeft niet voor mij te beslissen. Wij bepalen zelf onze strategie. We kiezen voor de tendens van doorgroeien.' Jan omschrijft de investering van 110.000 euro als faciliteren voor verdere ontwikkeling van het bedrijf, dat momenteel ruim een miljoen kilogram melk per jaar produceert. Vlak achter de nieuwe melkstal verrees – naast de oude ligboxenstal – een nieuwe stal. Drie spantvlakken bieden aan

veertig koeien extra onderdak. Ook is er een selectiepoort die koeien bij het verlaten van de melkstal separeert voor behandelingen. 'Ik zie het als een diepteinvestering voor de toekomst. Als we nu willen doorgroeien naar 240 koeien, dan hoeven er alleen maar spanten en boxen bij. We hebben de grootste uitgaven nu gehad', blikt de veehouder vooruit, met in zijn achterhoofd het einde van het quotumstelsel: 'We willen een boterham blijven verdienen. Het water staat ons nu niet tot aan de lippen, maar om in de toekomst zeker te zijn van een inkomen moest er iets gebeuren. De nieuwe melkstal zorgt ervoor dat we tot rust kunnen komen en tegelijkertijd vast kunnen houden aan groei strategie op de lange termijn. De komende zeven jaar blijven we groeien binnen onze mogelijkheden, maar we gaan niet als een malloot quotum aankopen. We zorgen dat het bedrijf up-to-date is en dat het niet stil blijft staan.'

Tijmen van Zessen

Jan Steenbergen: 'Kleinere melkstal was nauwelijks voordeliger'

Snel en flexibel

In eigen tempo

Annemieke Jansen Holleboom: 'De groei is economiegestuurd'

De koeien van Marcel en Annemieke Jansen Holleboom hoeven zelden te wachten bij de melkrobot. De royale overcapaciteit geeft volop gelegenheid tot bedrijfs groei in eigen tempo.

De zoektocht naar en de uiteindelijk start van het melken met een automatisch melksysteem duurde drie jaar bij Marcel (42) en Annemieke (41) Jansen Holleboom uit Mariënhem. 'We stelden veel eisen', vertelt Marcel. Ze zochten naar een flexibel melksysteem dat gemakkelijk was uit te breiden en waarvan de overcapaciteit betaalbaar was. Bovendien stelden ze eisen aan de melktechniek en software, moest het koeverkeer goed te sturen zijn en het energieverbruik beperkt blijven. De keus viel uiteindelijk op een Titan-melkrobot van RMS met drie melkboxen.

Vanzelfsprekend was de beslissing voor een melkrobot overigens niet. 'We hebben serieus gekeken naar een draaimelkstal', legt Annemieke uit. 'Met zo'n type melkstal kun je ook eenvoudig groeien.' Maar een nuchtere rekensom pleitte in het voordeel van een melkrobot. 'In de ruimte die een draaimelkstal en een wachtruimte zouden innemen, hebben we nu 80 boxen, 25 vreetplaatsen en twee stroboxen geplaatst.' De nagenoeg vierkante stal (40 bij 41 meter) benut nu maximaal het bouwblok en sinds juli vorig jaar vervangt de Titan de oude 14 standsvisgraatmelkput. Op dit moment gaan dagelijks honderd koeien gemiddeld 2,8 keer door de robot om een melkquotum van negen ton vol te melken. Een totaal van 180 ligboxen en een automatisch melksysteem met een capaciteit voor 180 koeien lijkt wel erg royaal. 'Een systeem met twee melkboxen was ook toereikend geweest, maar in de opstartfase is overcapaciteit ideaal', stelt Marcel. 'Bovendien zijn we nu flexibeler en kunnen we in eigen tempo en met eigen vee doorgroeien.' Toch ligt er nog geen draaiboek klaar

voor een volle stal binnen een paar jaar. 'De groeisnelheid van ons bedrijf is altijd economiegestuurd. We wachten rustig af wat de quotumprijzen gaan doen.' Annemieke glimlacht. 'Onze ervaring is inmiddels wel dat doorgroeien altijd harder gaat dan verwacht. Zes jaar terug verbouwden we de stal voor honderd koeien en toen dachten we dat we er voorlopig wel waren.'

Goedkoop doorgroeien

Het financieren van de overcapaciteit was geen probleem vanwege de mogelijkheden voor groei zonder extra kosten. 'De robot kostte ongeveer 200.000 euro. Dat is meer dan een carouselstal, maar de robot neemt veel minder ruimte in zodat de bouwkosten beperkt bleven', vertelt Marcel. Hij geeft aan dat ook het robottype heel bewust is gekozen omdat het eenvoudig met twee melkboxen is uit te breiden. 'Voor 50.000 euro extra kunnen we doorgroeien naar een systeem dat 250 koeien kan melken', aldus Marcel. 'Investeren in een robotarm hoeft niet meer, die hebben we al.'

Het groeiscenario klinkt ambitieus, maar via een rondgang door de stal komt de gedrevenheid van beiden nadrukkelijk naar voren. Marcel legt enthousiast de koerouting met het 'semivrije koeverkeer' uit dat veel arbeid bespaart. 'Sinds kort blijven de droge koeien tussen de melkkoeien. Via sturing van de voorselectiebox krijgen ze alleen toegang tot een voerhek waar een rantsoen voor droge koeien ligt, maar ze liggen gewoon tussen de melkkoeien. Wanneer de bouwwerkzaamheden helemaal zijn afgerond, kunnen verse koeien naar een strostal of tochtige koeien naar een separatuimte. Door slim te werken met koeverkeer kun je veel arbeid besparen.' De stal staat er, de robot is er klaar voor en Marcel en Annemieke zijn enthousiast en zitten nog vol plannen. 'Overcapaciteit creëert enorm veel mogelijkheden.'

Jaap van der Knaap

Marcel en Annemieke Jansen Holleboom: 'Overcapaciteit creëert veel mogelijkheden'

